

Wyrok z dnia 22 listopada 2006 r.

III PK 85/05

Jeżeli w porozumieniu zbiorowym partnerów społecznych nie określono okresu jego obowiązywania, a uczyniono to jedynie w niektórych postanowieniach, to pozostałe postanowienia obowiązują bezterminowo, chyba że sprzeciwia się temu wykładnia systemowa.

Przewodniczący SSN Kazimierz Jaśkowski (sprawozdawca), Sędziowie SN: Beata Gudowska, Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 22 listopada 2006 r. sprawy z powództwa Wiesławy P. przeciwko „G.C.” Spółce z o.o. w W. o zapłatę, na skutek skargi kasacyjnej powódki od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 kwietnia 2005 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Apelacyjnemu w Lublinie do ponownego rozpoznania i orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.

U z a s a d n i e

Powódka Wiesława P. w sprawie przeciwko „G.C.” Spółce z o.o. w W. o odszkodowanie i odprawę wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 kwietnia 2005 r. [...]. Zaskarżonym wyrokiem oddalono apelację powódki od wyroku Sądu pierwszej instancji oddalającego powództwo.

Powódka była pracownikiem Domów Towarowych „C.”, a z dniem 7 stycznia 2001 r., stała się pracownikiem strony pozwanej na podstawie art. 23¹ k.p. U poprzednika pozwanej obowiązywał układ zbiorowy pracy, który na podstawie art. 241⁸ k.p. był stosowany u pozwanej przez okres roku. Dnia 25 stycznia 2002 r. pozwana wypowiedziała powódce warunki umowy o pracę wynikające z tego układu zbiorowego. Wobec odmowy powódki przyjęcia nowych warunków umowa o pracę uległa rozwiązaniu 30 kwietnia 2002 r., a z dniem następnym powódka przeszła na emery-

ture. Otrzymała odprawę przewidzianą w obowiązującej wówczas ustawie z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (jednolity tekst: Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 980 ze zm.). Powódka wywodzi swoje roszczenia z porozumienia w sprawie gwarancji socjalnych, pracowniczych i związkowych zawartego w 1997 r. między związkami zawodowymi działającymi u poprzednika pozwanej (Domy Towarowe „C.”) i spółką handlową, która po nabyciu akcji stała się spółką dominującą (dalej: Konsorcjum) nad pozwaną.

W skardze kasacyjnej zarzucono naruszenie: art. 9 § 1 k.p. i art. 393 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p., przez przyjęcie, że porozumienie prywatyzacyjne z dnia 16 kwietnia 1997 r. jest źródłem prawa pracy, a nie umową na rzecz osoby trzeciej; § 5 pkt 4 porozumienia w związku z art. 65 k.c. i art. 300 k.p.; art. 42 k.p. i § 1 pkt 3 w związku z § 2 pkt 1 porozumienia; art. 233 § 1, art. 244 i art. 378 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest uzasadniona. Zarzut dotyczący naruszenia art. 9 § 1 k.p. i art. 393 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p. nie może być oceniany przez Sąd Najwyższy. Poprzedni skład Sądu Najwyższego rozpoznający niniejszą sprawę przedstawił bowiem do rozstrzygnięcia powiększonemu składowi tego Sądu zagadnienie prawne związane z tymi przepisami. Skład siedmiu sędziów Sądu Najwyższego w uchwale z dnia 23 maja 2006 r., III PZP 2/06 (jeszcze nieopublikowanej), stwierdził, że „postanowienia porozumienia zbiorowego w sprawie gwarancji socjalnych, pracowniczych i związkowych, zawartego w procesie prywatyzacji pośredniej (art. 1 ust. 2 pkt 1 i 1a oraz art. 31a-35 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji, jednolity tekst: Dz. U. z 2002 r. Nr 171, poz. 1397 ze zm.), pomiędzy związkami zawodowymi działającymi u pracodawcy a spółką handlową, która po nabyciu akcji stała się spółką dominującą nad spółką zależną będącą pracodawcą, są przepisami prawa pracy w rozumieniu art. 9 § 1 k.p.” Ta uchwała wiąże Sąd Najwyższy rozpoznający niniejszą sprawę (art. 398¹⁷ § 2 k.p.c.).

Powołane w skardze postanowienia porozumienia stanowią, że: 1) (§ 1 pkt 3). „Ponadto Konsorcjum gwarantuje, że w terminie 36 miesięcy od dnia nabycia przez Konsorcjum akcji Domów Towarowych „C.” SA w W. wypowiedzenie umowy o pracę w stosunku do osoby będącej w dacie do 31 grudnia 1997 r. (data ustalona protoko-

łem dodatkowym z dnia 16 grudnia 1997 r.) członkiem związków zawodowych wymaga bezwzględnej zgody organizacji związkowej, do której należy”; 2) (§ 2 pkt 1). „Konsorcjum zobowiązuje się, iż w przypadku nieprzestrzegania postanowień pkt 2 i 3, Domy Towarowe „C.” SA w W. wypłacą na rzecz osób wymienionych w tych punktach, z którymi umowa o pracę została rozwiązana wbrew postanowieniem § 1 pkt 2 i 3, odszkodowanie dodatkowe w wysokości równej przeciętnemu miesięcznemu wynagrodzeniu w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonym przez Prezesa GUS-u (publikowanym w Monitorze Polskim) w miesiącu poprzedzającym dzień rozwiązania umowy o pracę, pomnożonemu przez liczbę miesięcy pozostałych do końca Okresu Gwarancji i powiększonej o 12-sto miesięczne wynagrodzenie tego pracownika a w przypadku zwolnienia tego pracownika w ostatnim roku Okresu Gwarancji o 18-sto miesięczne wynagrodzenie tego pracownika. Odszkodowania nie będą brane pod uwagę w wyliczaniu bazowego funduszu płac, stanowiącego podstawę do negocjowania przyrostu wynagrodzeń”; 3) (§ 5 pkt 4). „Domy Towarowe „C.” SA w W. zobowiązują się w przypadku zwolnienia z przyczyn ekonomiczno-organizacyjnych: członka Zarządu związku, Komisji Rewizyjnej Zakładowej Organizacji Związkowej, międzyzakładowej i regionalnej w czasie kadencji lub po jej upływie w ciągu 3 (trzech) lat po jej zakończeniu do wypłacania odszkodowania wynikającego z § 2 pkt 1 oraz odprawy pieniężnej w wysokości 36 miesięcznego średniego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw ogłoszonym przez Prezesa GUS liczonej według wielkości na dzień rozwiązania umowy o pracę bez względu na funkcję jaką pełni w organizacjach związkowych. Odprawa dodatkowa nie będzie brana pod uwagę przy naliczaniu bazowego funduszu płac, stanowiącego podstawę do negocjowania przyrostu wynagrodzeń”.

W sprawie sporne jest, czy § 5 pkt 4 porozumienia obowiązuje przez okres 36 miesięcy od dnia nabycia przez Konsorcjum akcji D.T. „C.” - co przyjął Sąd Apelacyjny - czy jest to zobowiązanie bezterminowe w tym znaczeniu, że przewidziane w tym postanowieniu uprawnienia pracownika nie są powiązane z datą nabycia akcji przez Konsorcjum, a jedynie z datą ustania kadencji w organizacji związkowej. Sąd Najwyższy uważa, że trafne jest drugie z tych stanowisk. Oznacza to, że do powódki jako członka zarządu zakładowej organizacji związkowej ma zastosowanie § 5 pkt 4 porozumienia. Przemawiają za tym trzy argumenty. Po pierwsze, żadne postanowienie porozumienia nie określa czasu jego obowiązywania. Po drugie, z wykładni systemowej wynika, że gdy strony porozumienia zamierzały ograniczyć czasowo obo-

wiązywanie niektórych jego postanowień, to stanowiły o tym w tych postanowieniach. Tak uczyniły w powołanym wyżej postanowieniu § 1 pkt 3, a szczególnie widoczne jest to w odniesieniu do § 4 określającego uprawnienia socjalne pracowników. W pkt 1 jest bezterminowe zobowiązanie Konsorcjum do powiększenia o 15% odpisu na fundusz socjalny, a w pkt 3 zobowiązanie do utrzymania zakładowych obiektów socjalnych przez okres co najmniej 10 lat. Po trzecie, pogląd Sądu Apelacyjnego jest nietrafny także dlatego, że odwołuje się do § 2 pkt 1 porozumienia, stanowiącego tylko o odszkodowaniu z tytułu rozwiązania umowy, a dotyczący powódki § 5 pkt 4 przyznaje prawo nie tylko do odszkodowania, ale także do odprawy. W porozumieniu nie ma postanowienia, które ograniczałoby obowiązek wypłaty odprawy do jakiegoś okresu liczonego od dnia nabycia akcji przez Konsorcjum. Skoro zaś w jednym postanowieniu porozumienia (§ 5 pkt 4) są przewidziane dwa świadczenia z tego samego tytułu, to za odmiennym ich traktowaniem musiałyby przemawiać mocne racje, a Sąd Najwyższy nie widzi żadnych argumentów w tym zakresie.

Z tych względów na podstawie art. 398¹⁵ § 1 i art. 108 § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

=====